

ALLTID REDO!

Scoutbössorna har ofta kapacitet att skjuta riktigt bra. Tricket är att lära sig den lätta och lite baktunga bössans egenheter. Här en träffbild skjutet från 100 meter med Leupold-kikaren. De två låga skotten kan alldeles säkert tillskrivas skytten.

Mannlicher Scout – en lätt, behändig och oöm hundförar- och eftersöksbössa med mängder av finesser och möjligheter.

Den långa integrerade Weaver-skenan har en nackdel – det är omöjligt att få till ett riktigt lågt montage av annat än kikare med rak tub.

Mannlicher Scout i ny version

Mannlicher Scout är tillbaka! Egentligen har Scouten aldrig varit borta. Men nya prylar och ny lagstiftning ger nytt liv och nya möjligheter med den här mycket speciella och finessrika studsaren.

För mig, och många andra, väcker Scouten komplexa känslor. Man skulle nästan kunna prata om hatkärlek.

AV PETTER ANDERSSON

När Mannlicher Scout först presenterades var min första tanke ungefär att en sådan där borde man nog passa på att köpa. Den lär inte tillverkas någon längre tid och blir nog snart ett samlarobjekt.

Men jag hade fel. Nu, tolv år senare, är Scouten fortfarande i produktion och Mannlicher visar inga synliga tecken på att de tänker sluta tillverka den.

Jeff Coopers koncept

Scoutkonceptet tillskrivs oftast den numera hädangångne, ultrakonservativa vapenexperten, historikern och skribenten Jeff Cooper. Han kanske inte var fullt så innovativ och betydelsefull som hans lärjungar gärna vill tro, men det må kvitta just nu.

Grundtanken bakom scoutgeväret var en lätt, oöm och behändig

repeterstudsare. Längden skulle vara max en meter och vikten högst tre kilo.

Dessutom krävdes en duglig kaliber som skulle fungera för rörligt bruk. Scoutbössen skulle vara snabb till skott och träffsäker på första skottet på avstånd från 20 till 200 meter.

Cooper hade förstås som vanligt självförsvar i åtanke. Men specifikationen ovan passar även rätt bra på ett hundförar- eller eftersöksvapen.

Så småningom fick Steyr-Mannlicher intresse för konceptet. Efter viss möda och en del utveckling presenterades den märkliga Mannlicher Scout.

Skenet bidrar

Det är en studsare som inte liknar något annat. Utseendemässigt är det lätt att först avfärda studsaren som en leksak. Bössan ser mest ut som en korsning mellan något från rekvisitan till Apornas planet eller från hyllorna på Toys'R'Us. Men skenet bedrar. Scouten är både genomtänkt och på sedvanligt Mannlichervis av hög kvalitet.

Kalibern är .308 Win. Men även .223, .243, 7 mm-08 och den knubbiga .376 Steyr finns, eller har från tid till annan funnits att tillgå.

Piplängden är strax över lagliga 45 centimeter och grundkraven på vikt och totallängd uppfylls väl. Pipan är också mycket tunn och kolven är annorlunda och full av finesser.

Här följer en enkel lista på Scoutens små egenheter:

Reservriktmedlen har en riktigt duglig utformning, och är dessutom justerbara i både höjd och sida.

- **Förstocken** har ett integrerat benstöd som fälls ner med ett enkelt handgrepp.

- **Förstocken** är kantig och undersidan är helt plan, vilket lämpar sig bra vid skytte från andra typer av stöd.

- **Stödbenen** har en fals utvändigt, vilket skapar ett bra grepp för handen.

- **Infälld i förstockens** undersida finns en tillbehörsskena av standardmodell.

- **Kolvens bakkappa** kan knäppas loss.

- **Kolvlängden** justeras med mellanlägg.

Det löstagbara magasinet rymmer fem patroner.

Magasinsspärren har två lägen. I det inre läget används magasinet som vanligt. I det yttre läget kan skytten mata in patroner manuellt i patronläget med magasinet "i beredskap".

Extra magasin i kolven

I kolven sitter ett identiskt reservmagasin redo att användas vid behov.

För den som inte anser detta tillräckligt finns det tioskottsmagasin som tillhör.

Kolven är utformad för att medge stöd mot ryggsäck eller "ksp-grepp".

Lådan har en förlängning som går ut över pipan. Inuti finns en integrerad Weaverskena som medger montering av kikare på vanligt sätt, eller i enlighet med Coopers filosofi.

Cooperkonceptet är en kikare med förlängt ögonavstånd, monterad långt fram på pipan.

Nedfälda i lådans bakkant samt i skenans förlängning finns reservriktmedlen, som är av sällsamt trevlig natur. Fram sitter ett grovt stolpkorn och bak en jakt-dioptr med stort hål. Dessa öppna riktmedel är dessutom justerbara i både höjd och sida.

Mekanismen har på tangen Mannlicher's numera välkända kombinerade treläges rullsäkring och slutstycksspärr.

Säkringen har egenheten att i uppspänt och säkrat läge går det att trycka ner slutstyckshandtaget ett extra hack, varvid slagstiftet blockeras. Därmed ges extra säkerhet för den som önskar.

Som om inte allt detta vore nog är trycket försett med snällfunktion.

Nytt handtag

Intressant för övrigt är att Mannlicher slopat det klassiska skedhandtaget. Istället finns ett långt bakåtsvept slutstyckshandtag med stor kula av ganska taktiskt snitt. Det här är en förändring som få lär sörja över.

Det är mycket plast på och i den här bössan. I kombination med utseendet är det därför lätt att avfärda hela bössan som en leksak. Men inget kan vara mer fel. Den som hanterat Scouten, och skjutit lite med den, kommer ganska snabbt till insikt om att det här är en seriös och välgjord bössa.

Under åren som gått har jag skjutit ganska mycket med scoutgeväret och har blandade känslor

Vänd

Mannlicher har slopat det traditionella skedhandtaget till förmån för ett handtag av klart mer taktisk karaktär. I säkrat läge kan slutstyckshandtaget om så önskas tryckas ner ytterligare ett hack, vilket då blockerar slagstiftet.

Den kombinerade treläges säkringen och slutstycksspärren är Mannlicher's numera välkända rullhjul i plast.

Trycket är bra och har även snälltrycksfunktion.

Bakkappan är ännu en finess. Den går snabbt att sprätta av, och kolvängden kan regleras med mellanlägg.

Magasinsspärren är dubbelsidig och har dessutom två lägen, ett övre och ett nedre. I nedre läget matas patronerna in i patronläget manuellt, med magasinet i reserv.

Hur ofta träffar ni på en ljuddämparförsedd studsare som är både välbalanserad och lätthanterlig? Med Mannlicher Scout fungerar det direkt ur kartong. Man skulle nästan kunna tro att den långa Stalon Whisper-ljuddämparen är konstruerad med Scouten i åtanke. Enda möjliga nackdelen är att diametern är en aning för stor för att kunna använda reservriktmedlen på ett vettigt sätt.

Med Aimpoint Micro och kort Stalon-dämpare...

Med Trijicon Accupoint och lång Stalon-dämpare...

Med Leupolds pistolkikare och utan ljuddämpare. Stora variationsmöjligheter blir det.

Mannlicher Scout

Pris: cirka 26 475 kronor. Tioskottsmagasin: cirka 1 495 kronor. Kaliber: .308 Win. Piplängd: 485 millimeter (På testvapnet är mynningen gängad en halv tum-20 UNF) Total längd: cirka 980 millimeter. Kolvlängd: justerbar. Vikt: cirka tre kilo. Leverantör: Gyttorp AB, telefon: 0470-73 01 00. www.gyttorp.se Tillverkaren: www.steyr-mannlicher.com

Stalon Whisper

Pris: från cirka 2 595 kronor. Leverantör: Stalons Svarv & Svets AB, telefon: 0940-500 35. www.stalon.nu

Trijicon Accupoint 1-4x 24

Pris: cirka 9 900 kronor. Leverantör: Venatio, telefon 035-22 82 52. www.venatio.se

Stalons teleskopdämpare med frontstycket till höger och de två olika långa bakstyckena till vänster.

inför fenomenet. Jag uppskattar alla de inbyggda finesserna och kvaliteten. Men jag har aldrig lyckats komma överens med pistolkikarkonceptet.

Enligt Cooper skulle en lågförstorande kikare långt fram vara det bästa för snabba instinktiva skott med båda ögonen öppna.

Löpande mål värre

Det fungerar bra på korta håll och mot stillastående mål. Men på löpande mål är det svårt att hitta rätt och synfältet är begränsat.

I dåligt ljus, nederbörd och motljus upptäcks snabbt andra nackdelar med att ha en ljussvag och lågförstorande kikare monterad långt fram på vapnet.

Nu går det förvisso att montera en vanlig kikare på normal plats, men en annan egenhet jag aldrig kommit till rätta med är den aviga balansen.

Med den korta och lätta pipan är

bössan helt klart lite tung i gumpen.

Det här förstärks ytterligare om kikaren flyttas bakåt, för att inte tala om vad som händer om skytten även tankar reservmagasinet i kolven. Denna tydliga bakvikt motverkar tyvärr bössans tänkta syfte en hel del.

Men nu är det 2010 och som bekant har det hänt en del. För det första har det dykt upp en del små nätta rödpunktsikten som väger nästan ingenting.

Trijicons 30-tub

Dessutom har vi fått tillgång till Trijicons trevliga belysta Accupointkikare. När den senaste versionen av lågförstorande Accupoint, 1-4x24, dök upp kändes den helt spontant som en vinnare.

Den nya modellen tar itu med de flesta av de saker som var mindre bra på den gamla.

Nu har den en helt rak 30 millimeters tub, vettigt ögonavstånd

Reservmagasin i kolven är vettigt, dels för reservammunition om de första fem skotten inte tar som tänkt, dels som förvaring av alternativ ammunitionstyp.

Benstödet har tilt men inte rotationsmöjlighet eller justerbart i höjd. Med lite övning går det att fälla ut benstödet, om inte helt tyst åtminstone relativt diskret.

Testvapnets pipa är gängad i mynningen. En halv tum-20 UNF är gängan.

och synfält, minimalt tunnelseende och inte minst "äkta" en gångers-förstoring. En scoutkikare helt enkelt!

Vidare får vi ju som bekant numera också använda ljuddämpare på våra studsare.

När Scouten numera kan levereras med gängad pipa kändes det som en tanke som borde omsättas i handling.

Stalon-dämpare

Testbössan har tumgänga, halv tum-20 UNF. Lite efterforskningar gav vid handen att Stalon kunde leverera dämpare med den gängningen. När dessutom den långa versionen av deras Whisper passade precis på pipan var saken klar. Den långa teleskopdämparen väger cirka 490 gram.

Med sagda Trijicon-kikare, monterad i Leupold QRW-ringar, är balansen helt plötsligt i mitt tycke helt korrekt för en bössa avsedd för snabbt och instinktivt

skytte. Balanspunkten ligger ungefär där pipmuttern skulle vara på en mer normal studsare.

Med kikare och ljuddämpare väger bössan fullt hanterbara 4,1 kilo och total längden stannar på måttliga 111 centimeter.

Och handen på hjärtat, när kände ni senast på en välbalanserad och lätthanterlig ljuddämparbössa?

Mannlicher Scout fixar det, direkt ur kartong dessutom.

Mycket för pengarna

Somliga tycker att Scouten är för dyr, men jag vet inte. Det är som sagt en välgjord bössa. Köparen får dessutom snälltryck, extramagasin, weaverbaser och benstöd på köpet!

Efter ett drygt decennium känns det således som om Scouten äntligen har hittat hem.

Jag tror till och med att Jeff Cooper skulle gilla Scouten i de här kläderna. ☐

Scouten är inte konstruerad riktigt som andra bössor. Ett eventuellt pipbyte är nog ett fall för Mannlicher-fabriken eller en klurig vapensmed.

En stor och grov rekylklack och rejäla aluminiumpelare i kolven ger mekanismen en riktigt stabil bädd att vila på.

Trijicons senaste modell i form av lågförstorande Accupoint, 1-4x24, är som gjord för att sitta på Scouten. Med den långa integrerade Weaver-skenan och optik med snabbfästen finns möjlighet att snabbt skifta vapnets karaktär och möjligheter. Kikarna är här försedda med Leupold QRW-ringar. Rödpunktsiktet har Aimpoints eget snabbspänne och Weaverbas.

Funktionen hos Scouten är som förväntat på Mannlicher-vis mycket god.